ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1965

Vyhlásené: 30.06.1965 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

59

ZÁKON

zo 17. júna 1965

o výkone trestu odňatia slobody

Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

Oddiel 1
Základné ustanovenia

§ 1
Účel výkonu trestu odňatia slobody

Účelom výkonu trestu odňatia slobody je odsúdenému zabrániť v ďalšom páchaní trestnej činnosti a sústavne ho vychovávať k tomu, aby viedol riadny život pracujúceho človeka. Výkonom trestu odňatia slobody nesmie byť ponížená ľudská dôstojnosť.

§ 2
Nápravnovýchovná činnosť

Na dosiahnutie účelu výkonu trestu odňatia slobody sa vykonáva nápravnovýchovná činnosť, ktorá je súhrnom pôsobenia ustanoveného poriadku a disciplíny v miestach, kde sa trest odňatia slobody (ďalej len „trest“) vykonáva, pracovnej výchovy odsúdených a kultúrnovýchovnej práce.

§ 3
Nápravnovýchovné ústavy

(1) Trest sa vykonáva v nápravnovýchovných ústavoch podriadených Ministerstvu vnútra. Zriaďuje a zrušuje ich minister vnútra.

(2) Pri nápravnovýchovnom ústave sa spravidla zriadi poradný sbor zložený z pedagógov, psychológov a iných odborníkov; pri Ministerstve vnútra je ako poradný orgán na prehĺbenie vedeckosti a zvýšenie účinnosti nápravnovýchovnej činnosti zriadená vedecká rada zložená zo zástupcov vedeckých a spoločenských organizácií a štátnych orgánov.

§ 4
Súčinnosť orgánov a organizácií pri výkone trestu

Štátne orgány a socialistické organizácie napomáhajú pri svojej činnosti Sboru nápravnej výchovy (oddiel 13) pri plnení úloh smerujúcich k dosiahnutiu účelu výkonu trestu.

Oddiel 2
Diferenciácia výkonu trestu

Nápravnovýchovné skupiny

§ 5

(1) Trest sa vykonáva diferencovane v troch nápravnovýchovných skupinách. O tom, do ktorej nápravnovýchovnej skupiny sa odsúdený zaradí, rozhodne súd.

(2) Výkonom trestu v nápravnovýchovných skupinách sa sleduje cieľ, aby menej narušení odsúdení vykonávali trest oddelene od viac narušených odsúdených a aby sa v nápravnovýchovnej činnosti u odsúdených, u ktorých to vyžaduje vyšší stupeň alebo povaha ich narušenia, uplatňovali účinnejšie prostriedky na ich nápravu. V nápravnovýchovných skupinách sa trest vykonáva podľa zásady, že čím je vyššia nápravnovýchovná skupina, tým je menší rozsah práv odsúdených vo výkone trestu a tým je väčší rozsah ich obmedzení; obdobne diferencovane sú upravené aj formy a metódy pracovnej výchovy a kultúrno-výchovnej práce, rozsah oprávnení samosprávy a spôsob stráženia.

§ 6

(1) Ak odsúdený, ktorý bol zaradený do vyššej nápravnovýchovnej skupiny, prejavuje vzorným správaním a statočným pomerom k práci po dlhší čas snahu po náprave, môže ho súd preradiť do nižšej nápravnovýchovnej skupiny.

(2) Ak odsúdený porušuje sústavne a závažným spôsobom ustanovený poriadok alebo disciplínu pri výkone trestu alebo ak spácha počas výkonu trestu trestný čin, môže ho súd preradiť do vyššej nápravnovýchovnej skupiny.

(3) O preradení rozhoduje súd na návrh prokurátora alebo náčelníka nápravnovýchovného ústavu alebo na žiadosť odsúdeného alebo aj bez takého podnetu. Odsúdený môže podať žiadosť o preradenie do nižšej nápravnovýchovnej skupiny po vykonaní tretiny trestu, a ak je zaradený do tretej nápravnovýchovnej skupiny, po vykonaní polovice trestu, vždy však najskôr po uplynutí 6 mesiacov od nastúpenia výkonu trestu; ďalšiu žiadosť môže odsúdený podať až po uplynutí 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia súdu o jeho predchádzajúcej žiadosti.

§ 7
Zostrená izolácia

(1) Ak odsúdený zaradený do tretej nápravnovýchovnej skupiny má zjavne záporný postoj k vykonávaniu nápravnovýchovnej činnosti a ak doterajšie výchovné prostriedky, včítane disciplinárnych trestov, zostávajú uňho neúčinné, môže súd na návrh prokurátora alebo náčelníka nápravnovýchovného ústavu alebo aj bez takého návrhu rozhodnúť, že odsúdený má byť umiestnený do zostrenej izolácie. Také rozhodnutie môže súd urobiť aj vtedy, ak je odsúdený zvlášť silne narušený a ak ho zároveň zaraďuje do tretej nápravnovýchovnej skupiny, alebo ak bol odsúdenému trest smrti milosťou zmiernený na trest odňatia slobody.

(2) Dobu, po ktorú bude trest vykonávaný v zostrenej izolácii, určí súd, a to v rozmedzí od 6 mesiacov až do 2 rokov.

(3) Odsúdeným umiestneným do zostrenej izolácie sa nepriznáva vreckové, čítanie sa im obmedzuje na vybrané knihy a časopisy, smú si písať a prijímať návštevy v menšom rozsahu, ako je inak ustanovené pre odsúdených zaradených do tretej nápravnovýchovnej skupiny, a nesmú

prijímať balíčky. Odsúdený sa tu zaraďujú do práce, len pokiaľ sa tým nenarúša pôsobenie zostrenej izolácie na ich nápravu.

(4) Ak odsúdený prejavuje svojim správaním po dobu najmenej 6 mesiacov účinnú snahu po náprave, môže súd na návrh prokurátora alebo náčelníka nápravnovýchovného ústavu alebo i bez takého návrhu rozhodnúť, že sa umiestnenie odsúdeného do zostrenej izolácie zrušuje.

§ 8
Vnútorná diferenciácia

Na prehĺbenie výchovného vplyvu výkonu trestu sa odsúdení zaradení do tej istej nápravnovýchovnej skupiny rozdeľujú do nápravnovýchovných ústavov, prípadne do kolektívov v týchto ústavoch, a to najmä s prihliadnutím na stupeň a povahu ich narušenia a na dosiahnutý stupeň ich nápravy. S prihliadnutím na tieto hľadiská sa tiež diferencovane vykonáva nápravnovýchovná činnosť.

§ 9
Výkon trestu u odsúdených so zníženou pracovnou schopnosťou alebo postihnutých chybami

Odsúdení, pracovná schopnosť ktorých je podstatne znížená alebo u ktorých to vyžaduje ich telesný alebo duševný stav, sa umiestňujú do nápravnovýchovných ústavov alebo oddelení, v ktorých výkon trestu je upravený so zreteľom na ich schopnosti a stav. Práva a obmedzenia, ktoré vyplývajú z nápravnovýchovnej skupiny, do ktorej boli zaradení, zostávajú nedotknuté.

Oddiel 3
Práva a povinnosti odsúdených vo výkone trestu

§ 10
Všeobecné ustanovenie

Odsúdení majú popri povinnostiach vyplývajúcich zo zákonov a iných predpisov aj povinnosti uložené podľa tohto zákona. Po dobu výkonu trestu môžu sa odsúdeným obmedziť len tie občianske práva, ktorých výkon by bol v rozpore s účelom výkonu trestu (§ 1) alebo ktoré sa nemôžu vzhľadom na výkon trestu uplatniť.

§ 11
Základné sociálne práva odsúdených

(1) Vo výkone trestu sa pre odsúdených vytvárajú také materiálne a kultúrne podmienky života, aby bol zabezpečený ich náležitý telesný a duševný rozvoj. V súlade s tým sa určia najmä náležitosti a podmienky stravovania, ubytovania a vystrojovania odsúdených.

(2) Odsúdeným sa zabezpečuje osemhodinový spánok, čas potrebný na osobnú hygienu a upratovanie, najmenej jednohodinová vychádzka a primerané osobné voľno.

(3) Odsúdeným sa poskytujú zdravotnícke služby v rozsahu a za podmienok ustanovených všeobecnými predpismi o starostlivosti o zdravie ľudu; organizáciu a výkon zdravotníckych služieb poskytovaných odsúdeným upraví minister spravodlivosti po dohode s ministrom zdravotníctva.

(4) Nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie odsúdených, ako aj odškodňovanie pracovných úrazov a chorôb z povolania odsúdených upravujú všeobecné predpisy.

§ 12
Listy a návštevy

(1) Odsúdený si smie písať s príslušníkmi svojej rodiny a prijímať ich návštevy v rozsahu určenom pre nápravnovýchovnú skupinu, do ktorej je zaradený. Ak je to v záujme jeho nápravy alebo ak je pre to iný závažný dôvod, môže sa mu povoliť písomný styk aj s inou osobou, prípadne prijatie jej návštevy. Na zabezpečenie účelu výkonu trestu sa listy odsúdených cenzurujú.

(2) Na požiadanie sa príslušníkom rodiny odsúdeného, ako aj jeho obhajcovi podávajú oznámenia o stave a správaní odsúdeného.

§ 13
Knihy a iné publikácie

(1) Odsúdený smie odoberať a čítať dennú tlač, knihy a iné publikácie, a to v rozsahu určenom v súlade s účelom výkonu trestu.

(2) V nápravnovýchovnom ústave je zriadená knižnica, v ktorej si odsúdený môže požičiavať knihy podľa vlastného výberu.

§ 14
Nákup vecí osobnej potreby a príjem balíčkov

(1) Odsúdený si smie za vreckové nakupovať potraviny a iné veci osobnej potreby.

(2) Odsúdený smie prijímať balíčky s potravinami a s inými vecami osobnej potreby v rozsahu určenom pre nápravnovýchovnú skupinu, do ktorej je zaradený.

§ 15
Ochrana práv odsúdených

(1) Odsúdený smie na uplatnenie svojich práv a oprávnených záujmov podávať sťažnosti a žiadosti príslušným orgánom; sťažnosť prípadne žiadosť sa musí orgánu, ktorému je adresovaná, bez meškania odoslať. V tej istej veci však nesmie podávať sťažnosť niekoľkým orgánom súčasne ani ju opakovať pred jej vybavením.

(2) Ak odsúdený o to žiada, umožní sa mu rozhovor s náčelníkom nápravnovýchovného ústavu, prokurátorom, sudcom alebo orgánom, ktorý vykonáva kontrolu nápravnovýchovného ústavu.

(3) Odsúdený si môže zaistiť poskytovanie právnej pomoci advokátom, ktorý má právo v medziach svojho plnomocenstva s odsúdeným si písať a hovoriť s ním. Ak sa proti odsúdenému vedie ďalšie trestné stíhanie, použije sa na jeho styk s obhajcom ustanovenie Trestného poriadku o styku obhajcu s obvineným, ktorý je vo väzbe.

(4) Príslušníci Sboru nápravnej výchovy sú povinní dbať o zachovávanie práv, ktoré majú odsúdení vo výkone trestu.

§ 16
Samospráva odsúdených

Samospráva odsúdených sa zriaďuje v každom kolektíve odsúdených. Poslaním samosprávy odsúdených je naučiť odsúdených samostatne riešiť otázky súvisiace so spôsobom života a s prácou vo výkone trestu, napomáhať k prísnemu dodržiavaniu ustanoveného poriadku a disciplíny, k zvyšovaniu pracovnej aktivity, k všeobecnému i odbornému vzdelávaniu odsúdených

a tým ich pripravovať pre aktívne zapojenie sa do života spoločnosti po prepustení z výkonu trestu. Samospráva sa tiež zaoberá otázkami, týkajúcimi sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

§ 17
Základné povinnosti odsúdených

(1) Odsúdený je vo výkone trestu povinný dodržiavať ustanovený poriadok a disciplínu, plniť pokyny a príkazy príslušníkov Zboru nápravnej výchovy, riadne plniť pracovné úlohy, šetrne zaobchádzať so zverenými vecami, dodržiavať zásady slušného konania s osobami, s ktorými prichádza do styku, a aj inak zachovávať ustanovenia ústavného poriadku (§ 18).

(2) Odsúdeného, ktorý neoprávnene odmieta plniť svoje povinnosti, treba donútiť k ich plneniu prostriedkami podľa zákona dovolenými.

§ 18
Ústavný poriadok

(1) Pre každý nápravnovýchovný ústav ustanoví jeho náčelník so súhlasom ministerstva spravodlivosti ústavný poriadok, ktorým sa spravuje chod života a činnosti odsúdených. Ústavným poriadkom sa najmä vymedzuje čas na pracovnú činnosť, odpočinok, jedlo a kultúrnovýchovnú prácu.

(2) Ústavným poriadkom sa tiež vymedzí rozsah oprávnení samosprávy odsúdených pri organizovaní záujmovej činnosti a riešení otázok ich spoločného života.

Oddiel 4
Disciplinárne odmeny a tresty

§ 19
Disciplinárne odmeny

(1) Za vzorné správanie sa, statočný pomer k práci alebo príkladný čin môže sa odsúdenému udeliť disciplinárna odmena.

(2) Disciplinárnymi odmenami sú najmä:

a) pochvala,

b) mimoriadne povolenie listu,

c) mimoriadne povolenie návštevy,

d) mimoriadne povolenie balíčka,

e) zvýšenie vreckového,

f) peňažná alebo vecná odmena,

g) prerušenie výkonu trestu podľa § 35.

§ 20
Disciplinárne tresty

(1) Porušenie ustanoveného poriadku alebo disciplíny pri výkone trestu je disciplinárnym priestupkom, za ktorý sa môže odsúdenému uložiť disciplinárny trest.

(2) Disciplinárnymi trestami sú:

a) pokarhanie,

b) obmedzenie účasti na záujmovej činnosti alebo jej zákaz až do 3 mesiacov,

c) zníženie vreckového až do 3 mesiacov,

d) zákaz prijatia balíčka,

e) umiestnenie do uzavretého oddelenia v mimopracovnom čase až do 30 dní,

f) celodenné umiestnenie do uzavretého oddelenia až do 20 dní,

g) umiestnenie do samoväzby až do 20 dní,

h) umiestnenie do zvláštneho oddelenia.

(3) Pri celodennom umiestnení do uzavretého oddelenia a pri umiestnení do samoväzby odsúdený nepracuje, je obmedzený v účasti na záujmovej činnosti a nie mu je dovolené čítať dennú tlač, knihy alebo iné publikácie a nakupovať veci osobnej potreby (§ 14). Umiestnenie do samoväzby možno uložiť len odsúdenému zaradenému do druhej alebo tretej nápravnovýchovnej skupiny. Disciplinárny trest celodenného umiestnenia do uzavretého oddelenia, prípadne umiestnenie do samoväzby nemožno znovu uložiť skôr ako po uplynutí aspoň 20 dní od výkonu niektorého z týchto disciplinárnych trestov.

(4) Umiestnenie do zvláštneho oddelenia možno uložiť len odsúdenému, ktorý sústavne alebo závažným spôsobom porušuje ustanovený poriadok alebo disciplínu pri výkone trestu a u ktorého miernejšie disciplinárne tresty nepostačujú na nápravu; tento disciplinárny trest možno uložiť až do 3 mesiacov, a ak ide o odsúdeného zaradeného do tretej nápravnovýchovnej skupiny, až do 6 mesiacov. Odsúdení, ktorí boli umiestnení do zvláštneho oddelenia, pracujú pod zvýšeným dozorom a oddelene od ostatných odsúdených. Pri výkone tohto disciplinárneho trestu je odsúdený obmedzený v účasti na záujmovej činnosti a v možnostiach nákupu vecí osobnej potreby a je mu znížené vreckové.

(6) S výkonom znova uloženého disciplinárneho trestu celodenného umiestnenia do do uzavretého oddelenia alebo umiestnenia do samoväzby nemožno začať skôr, ako po uplynutí aspoň 10 dní od výkonu niektorého z týchto disciplinárnych trestov; ak však disciplinárny trest celodenného umiestnenia do uzavretého oddelenia alebo umiestnenia do samoväzby bol znova uložený ešte v priebehu výkonu niektorého z týchto disciplinárnych trestov, možno vykonať dva také disciplinárne tresty bezprostredne za sebou. Celodenné umiestnenie do uzavretého oddelenia a umiestnenie do samoväzby nemožno uložiť odsúdenej žene. Umiestnenie do uzavretého oddelenia v mimopracovnom čase možno uložiť odsúdenej žene len do 10 dní.

§ 21
Ukladanie disciplinárnych trestov

(1) Disciplinárny trest možno uložiť, len ak sú náležite objasnené okolnosti disciplinárneho priestupku a dokázaná vina odsúdeného. Pred uložením disciplinárneho trestu musí sa odsúdenému umožniť, aby sa k veci vyjadril.

(2) Uložený disciplinárny trest musí byť úmerný závažnosti spáchaného disciplinárneho priestupku a musí byť v súlade so záujmom na náprave odsúdených. Za disciplinárny priestupok možno uložiť len jeden disciplinárny trest.

(3) Disciplinárny trest nemožno uložiť, ak od spáchania disciplinárneho priestupku uplynula doba jedného roka.

§ 22
Sťažnosť

Odsúdený má právo do troch dní podať sťažnosť proti disciplinárnemu potrestaniu. O sťažnosti, ktorá nemá odkladný účinok, rozhoduje s konečnou platnosťou nadriadený toho, kto disciplinárny trest uložil. Sťažnosť proti druhu a výške disciplinárneho trestu nie je prípustná.

§ 23
Disciplinárna právomoc

Disciplinárnu právomoc nad odsúdenými vykonávajú funkcionári Zboru nápravnej výchovy, pokiaľ boli na to splnomocnení.

§ 24
Disciplinárne vybavovanie iných protispoločenských činov

(1) Uložením disciplinárnych trestov sa vybavujú aj previnenia a priestupky. Ustanovenia zákona, ktorým sa upravuje postih previnení a priestupkov osôb opätovne sa dopúšťajúcich výtržníctva, násilností a príživníctva, nie sú dotknuté.

(2) Disciplinárnym potrestaním odsúdeného sa nevylučuje jeho trestné stíhanie, ak je jeho skutok trestným činom.

Oddiel 5
Pracovná výchova odsúdených

§ 25
Obsah pracovnej výchovy odsúdených

Poslaním pracovnej výchovy odsúdených je najmä vytvárať a upevňovať u nich uvedomelý pomer k práci. Pracovná výchova odsúdených zahŕňa

a) zaraďovanie odsúdených do spoločensky prospešnej práce a ich odmeňovanie za prácu,

b) vytváranie podmienok pre to, aby odsúdení mohli získať a zvyšovať svoju pracovnú kvalifikáciu, a

c) výchovu k pracovnej aktivite, a to najmä rozvíjaním pracovného súťaženia a zlepšovateľského a vynálezeckého hnutia.

§ 26
Zaraďovanie odsúdených do práce

(1) Odsúdení sa v súlade s účelom výkonu trestu zaraďujú do práce v hospodárskych organizáciách alebo v nápravnovýchovných ústavoch, a to s prihliadnutím najmä na ich zdravotný stav a pracovné schopnosti.

(2) Hospodárske organizácie a nápravnovýchovné ústavy, v ktorých sú odsúdení zaradení do práce, sú povinné vytvárať predpoklady pre riadne plnenie pracovných úloh odsúdených v súlade so záujmom na ich náprave. Najmä sú povinné starať sa o zaškolenie odsúdených na výkon určených prác a o zvyšovanie ich pracovnej kvalifikácie a dbať o bezpečnosť a ochranu zdravia pri ich práci.

(3) Zaradenie odsúdených do práce v hospodárskej organizácii sa uskutoční na základe zmluvy medzi nápravnovýchovným ústavom a hospodárskou organizáciou; určia sa v nej najmä podrobnejšie podmienky, za ktorých odsúdení budú pracovať.

§ 27
Pracovné podmienky odsúdených

(1) Pracovný čas, podmienky pre uloženie nadčasovej práce a pracovné podmienky žien sú u odsúdených rovnaké ako u ostatných pracovníkov.

(2) Do pracovného času sa nepočíta práca pri upratovaní a iná obdobná práca odsúdených potrebná na zaistenie bežnej prevádzky nápravnovýchovného ústavu. Tieto práce sa však nesmú nariadiť na úkor času potrebného na odpočinok odsúdených.

§ 28
Účasť odsúdených na zabezpečovaní bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

Odsúdeným sa zabezpečuje účasť na riešení otázok týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri ich práci.

§ 29
Pracovná odmena odsúdených

(1) Odsúdeným patrí za prácu rovnaká odmena ako ostatným pracovníkom; nepatrí im náhrada pracovnej odmeny za čas, po ktorý nepracovali.

(2) Z pracovnej odmeny odsúdeného sa vykonajú zrážky jednak na úhradu výživného pre jeho deti, jednak na úhradu nákladov výkonu trestu. Okrem týchto zrážok možno z pracovnej odmeny odsúdeného vykonávať ďalšie zrážky, ktoré pripúšťajú pracovnoprávne predpisy ako zrážky zo mzdy, a to obdobne podľa pracovnoprávnych predpisov. Rozsah, prípadne aj poradie zrážok z pracovnej odmeny odsúdených ustanoví minister spravodlivosti; pritom prihliadne najmä na to, aby sa podporoval záujem odsúdeného na výsledkoch jeho práce, ako aj záujem na zabezpečení výživy jeho detí.

(3) Ak však súd nariadi výkon rozhodnutia zrážkami z pracovnej odmeny odsúdeného, postupuje sa podľa Občianskeho súdneho poriadku a predpisov vydaných na jeho základe.

(4) Časť pracovnej odmeny odsúdeného, ktorá zvyšuje po vykonaní zrážok podľa odseku 2, prípadne podľa odseku 3, sa rozdelí na vreckové a úložné spôsobom, ktorý určí minister spravodlivosti. Výška sumy, do ktorej možno odsúdenému priznať vreckové z pracovnej odmeny, sa určí pre jednotlivé nápravnovýchovné skupiny odlišne.

(5) Z úložného môže odsúdený poskytovať príspevky svojej rodine a plniť svoje záväzky; rozsah a podmienky určí minister spravodlivosti. Zvyšok úložného sa odsúdenému vyplatí bez meškania po prepustení z výkonu trestu.

Oddiel 6
Kultúrno-výchovná práca

§ 30

Poslaním kultúrno-výchovnej práce je vytvárať u odsúdených uvedomelý vzťah k spoločnosti, založených na zásadách socialistickej morálky a kultúry. Je zameraná predovšetkým na výchovu odsúdených k zachovávaniu zákonov a pravidiel socialistického spolužitia, k statočnému pomeru k práci, k ochrane a upevňovaniu socialistického vlastníctva, ako aj na celkové zvyšovanie všeobecného vzdelania odsúdených a ich kultúrnej úrovne.

§ 31

Odsúdeným, u ktorých sú pre to najmä vzhľadom na ich schopnosti, vek a dĺžku trestu predpoklady, sa umožňuje, aby získali základné, prípadne stredné alebo úplné stredné vzdelanie; vyučovanie sa vykonáva zásadne v mimopracovnom čase.

Oddiel 7
Zodpovednosť za škodu

§ 32

Ak odsúdený spôsobil svojím zavinením na majetku nápravnovýchovného ústavu škodu, ktorá neprevyšuje sumu 100 Kčs, môže sa mu rozhodnutím náčelníka nápravnovýchovného ústavu uložiť povinnosť nahradiť ju.

§ 33

(1) Odsúdený zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil hospodárskej organizácii alebo nápravnovýchovnému ústavu zavineným porušením povinnosti pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním, a to obdobne ako ostatní pracovníci.

(2) Ak sa škoda spôsobila hospodárskej organizácii, výšku požadovanej náhrady prerokuje hospodárska organizácia aj s nápravnovýchovným ústavom.

§ 34

Zodpovednosť za škodu spôsobenú odsúdenými sa inak spravuje podľa všeobecných predpisov.

Oddiel 8
Prerušenie výkonu trestu a upustenie od výkonu zvyšku trestu

Prerušenie výkonu trestu

§ 35

Za vzorné správanie, statočný pomer k práci, alebo príkladný čin (§ 19 ods. 1) môže náčelník nápravnovýchovného ústavu prerušiť odsúdenému výkon trestu až do 15 dní, a to aj opätovne. Doba prerušenia sa počíta do výkonu trestu.

§ 36

(1) Pre naliehavé rodinné dôvody môže náčelník nápravnovýchovného ústavu prerušiť odsúdenému výkon trestu až do 15 dní, a to aj opätovne. Doba prerušenia sa počíta do výkonu trestu.

(2) Ak odsúdenému treba neodkladne poskytnúť liečebnú starostlivosť, ktorú nemožno zaistiť v zdravotníckom zariadení nápravnovýchovného ústavu, môže mu náčelník nápravnovýchovného ústavu prerušiť výkon trestu až do 30 dní, a to aj opätovne. Doba prerušenia sa počíta do výkonu trestu .

§ 37

(1) Ak je odsúdený, na ktorom sa vykonáva trest, postihnutý ťažkou chorobou, môže súd výkon trestu na potrebnú dobu prerušiť; súd preruší výkon trestu vždy, ak ide o tehotnú ženu alebo o

ženu krátko po pôrode, ak by výkonom trestu bolo ohrozené jej zdravie alebo zdravie jej očakávaného alebo novorodeného dieťaťa.

(2) Ak je obava, že odsúdený utečie, alebo ak zneužíva povolené prerušenie, súd prerušenie výkonu trestu odvolá.

§ 38

Ak je odsúdený povolaný na výkon základnej vojenskej služby, preruší súd výkon trestu, ktorý bol uložený na dobu neprevyšujúcu 6 mesiacov.

Upustenie od výkonu zvyšku trestu

§ 39

Súd môže upustiť od výkonu zvyšku trestu, ak odsúdený bol alebo má byť vydaný do cudziny alebo vyhostený. Ak nedôjde k vydaniu do cudziny alebo k vyhosteniu, alebo ak sa vydaný alebo vyhostený vráti, súd rozhodne, že sa zvyšok trestu vykoná.

§ 40

Ak odsúdený ochorel nevyliečiteľnou životu nebezpečnou chorobou alebo nevyliečiteľnou duševnou chorobou, môže súd upustiť od výkonu zvyšku jeho trestu.

§ 41

(1) Ak odsúdený, ktorému bol výkon trestu prerušený podľa § 38, vo výkone základnej vojenskej služby nespáchal žiadny trestný čin a túto službu riadne konal, upustí súd od výkonu zvyšku trestu; inak rozhodne, že sa zvyšok trestu vykoná.

(2) Ak sa od výkonu zvyšku trestu upustilo, považuje sa trest za vykonaný dňom, keď bol jeho výkon prerušený (§ 38).

Oddiel 9
Podmienečné prepustenie

§ 42

Pred uplynutím ustanovenej doby trestu môže byť odsúdený z výkonu trestu podmienečne prepustený na slobodu za podmienok ustanovených v § 61 až 64 Trestného zákona.Pre to si odsúdený vytvorí predpoklady, ak vo výkone trestu vzorným správaním sa a statočným pomerom k práci preukáže polepšenie, takže možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život pracujúceho človeka.

§ 43

(1) O podmienečnom prepustení rozhoduje súd podľa ustanovení § 331 až 333 Trestného poriadku.

(2) Oprávnenie náčelníka nápravnovýchovného ústavu navrhnúť podmienečné prepustenie odsúdeného treba čo najúčinnejšie využívať na výchovné pôsobenie na odsúdených.

Oddiel 10
Účasť orgánov a organizácií na výkone trestu

§ 44
Dozor prokurátorov

(1) Dozor nad zachovávaním zákonnosti v miestach, kde sa vykonáva trest, vykonáva prokurátor podľa ustanovení zákona o prokuratúre.

(2) Orgány Sboru nápravnej výchovy sú povinné:

a) umožniť prokurátorovi vstup do všetkých miest, kde sa trest vykonáva, a hovoriť s odsúdenými bez prítomnosti tretej osoby,

b) odoslať prokurátorovi do 24 hodín jemu určenú sťažnosť alebo žiadosť odsúdeného,

c) oznamovať prokurátorovi bez meškania udalosti a skutočnosti, ktoré by mohli byť na ujmu úspešnému vykonávaniu nápravnovýchovnej činnosti,

d) vykonávať príkazy prokurátora týkajúce sa zachovávania predpisov o výkone trestu a na jeho žiadosť mu podávať potrebné vysvetlenia a predkladať mu spisy a iné písomnosti týkajúce sa výkonu trestu.

§ 45
Účasť súdov

Súdy spolupôsobia pri vykonávaní nápravnovýchovnej činnosti, a to najmä rozhodovaním v prípadoch uvedených v tomto zákone. Sudcovia sú oprávnení navštevovať odsúdených v miestach, kde sa trest vykonáva, hovoriť s nimi bez prítomnosti tretej osoby a nazerať do ich osobných spisov, pracovných výkazov a výkazov o pracovných odmenách; pritom sú povinní výchovne pôsobiť na odsúdených.

§ 46
Účasť národných výborov

Na náprave odsúdených sa podieľajú krajské národné výbory tým, že v medziach svojej pôsobnosti napomáhajú nápravnovýchovným ústavom k vytváraní vhodných podmienok pre úspešné vykonávanie nápravnovýchovnej činnosti; za tým účelom vytvárajú si podľa potreby komisie, členovia ktorých sú oprávnení vstupovať do všetkých miest, kde sa trest vykonáva, a zisťovať potrebné skutočnosti.

§ 47
Občianska kontrola

(1) Občiansku kontrolu nad výkonom trestu vykonávajú komisie volené Národným zhromaždením a zložené z poslancov Národného zhromaždenia. V nápravnovýchovných ústavoch na Slovensku vykonávajú kontrolu v úzkej súčinnosti so Slovenskou národnou radou.

(2) Členovia komisií uvedených v odseku 1 sú pri plnení svojich úloh oprávnení vstupovať do všetkých miest, kde sa trest vykonáva, a hovoriť s odsúdenými bez prítomnosti tretej osoby.

§ 48
Účasť spoločenských organizácií

(1) Na náprave odsúdených sa podieľajú aj spoločenské organizácie závodu, kde odsúdený pracoval pred nástupom trestu, i spoločenské organizácie miesta jeho bydliska, a to najmä tým, že

počas výkonu trestu môžu s ním udržiavať písomný i osobný styk, zaujímať sa o jeho správanie vo výkone trestu a napomáhať pri vytváraní priaznivých podmienok pre jeho budúci život.

(2) Na náprave odsúdených sa podieľajú aj spoločenské organizácie závodu, kde odsúdení počas výkonu trestu pracujú.

Oddiel 11

Starostlivosť o dovŕšenie nápravy odsúdených

§ 49
Úlohy národných výborov

(1) V spolupráci so spoločenskými organizáciami starajú sa národné výbory o vytváranie vhodných podmienok pre dovŕšenie nápravy odsúdených po ich prepustení z výkonu trestu. Prepusteným osobám sú nápomocní pri voľbe vhodného pracovného prostredia a aj inak im uľahčujú prechod do života na slobode.

(2) Národné výbory sú povinné bez meškania zabezpečiť osobám prepusteným z výkonu trestu pracovné miesto, prípadne aj dočasné ubytovanie.

§ 50
Úlohy hospodárskych organizácií

(1) Hospodárske organizácie nesmú pri prijímaní pracovníkov robiť rozdiel medzi osobami prepustenými z výkonu trestu a inými osobami, pokiaľ pre výkon určitej funkcie nie je potrebná občianska bezúhonnosť.

(2) Hospodárska organizácia je povinná na odporúčanie okresného národného výboru prijať prepustenú osobu, ak má pre ňu voľné pracovné miesto.

(3) Hospodárske organizácie sú povinné v spolupráci so spoločenskými organizáciami venovať prepusteným osobám zvýšenú starostlivosť a pozornosť, a to najmä tým, že ich zaraďujú do vhodných pracovných kolektívov.

Oddiel 12
Výkon trestu u mladistvých

§ 51
Všeobecné ustanovenie

Pokiaľ tento oddiel neobsahuje osobitné ustanovenia, použijú sa na výkon trestu u odsúdených mladistvých ostatné ustanovenia tohto zákona. Mladistvým sa rozumie odsúdený, ktorý v čase spáchania trestného činu dovŕšil 15. rok a neprekročil 18. rok svojho veku.

§ 52
Účel výkonu trestu

Účelom výkonu trestu u mladistvého je predovšetkým vychovať ho na riadneho pracujúceho človeka, a to tiež so zreteľom na jeho osobné vlastnosti, na jeho rodinnú výchovu a na prostredie, z ktorého pochádza. Vo výkone trestu treba riadnym pedagogickým vedením zabezpečiť výchovu mladistvého a jeho prípravu na budúce povolanie.

§ 53
Nápravnovýchovné ústavy

(1) Trest u mladistvých, ktorí neprekročili 18. rok svojho veku, sa vykoná vždy oddelene od ostatných odsúdených, a to v nápravnovýchovných ústavoch pre mladistvých. Súd môže rozhodnúť, že v takýchto ústavoch vykonajú trest aj mladiství, ktorí už prekročili 18. rok svojho veku.

(2) Na prehĺbenie účinku nápravnovýchovnej činnosti je pri nápravnovýchovnom ústave pre mladistvých vždy zriadený poradný sbor (§ 3 ods. 2).

(3) Ak mladistvý vo výkone trestu dovŕšil 18. rok svojho veku, rozhodne súd, či mladistvý vykoná zvyšok trestu v nápravnovýchovnom ústave pre mladistvých, alebo sa preradí do nápravnovýchovného ústavu pre ostatných odsúdených; pri tomto rozhodovaní sa prihliada najmä na dosiahnutý stupeň nápravy mladistvého a na dĺžku zvyšku trestu. V prípade preradenia do nápravnovýchovného ústavu pre ostatných odsúdených súd spravidla súčasne rozhodne, že sa mladistvý zaradí do prvej nápravnovýchovnej skupiny.

(4) Ak mladistvý, ktorý prekročil 18. rok svojho veku, porušuje sústavne a závažným spôsobom ustanovený poriadok alebo disciplínu pri výkone trestu v nápravnovýchovnom ústave pre mladistvých alebo ak spácha za výkonu takého trestu trestný čin, môže ho súd preradiť do nápravnovýchovného ústavu pre ostatných odsúdených, a to spravidla do prvej nápravnovýchovnej skupiny.

§ 54
Diferenciácia výkonu trestu

V nápravnovýchovných ústavoch pre mladistvých nie sú určené nápravnovýchovné skupiny a rozsah práv a obmedzenie mladistvých je vymedzené jednotne; do nápravnovýchovných ústavov pre mladistvých, prípadne do kolektívov v týchto ústavoch sa na prehĺbenie výchovného vplyvu výkonu trestu mladiství rozdeľujú s prihliadnutím aj na ich povahové vlastnosti, schopnosti a vývojové zvláštnosti.

§ 55
Listy a návštevy

(1) Mladistvý vykonávajúci trest v nápravnovýchovnom ústave pre mladistvých si smie s príslušníkmi svojej rodiny písať bez časového obmedzenia.

(2) Rozsah, v ktorom takýto mladistvý smie prijímať návštevy, sa určí so zreteľom na záujem na upevnení vzťahov mladistvého k rodine a na posilnení výchovného vplyvu výkonu trestu.

§ 56
Disciplinárne tresty

(1) Disciplinárne tresty u mladistvých vykonávajúcich trest v nápravnovýchovnom ústave pre mladistvých sú:

a) pokarhanie,

b) obmedzenie účasti na záujmovej činnosti alebo jej zákaz až do 2 mesiacov,

c) umiestnenie do uzavretého oddelenia v mimopracovnom čase až do 30 dní,

d) celodenné umiestnenie do uzavretého oddelenia až do 20 dní,

e) umiestnenie do zvláštneho oddelenia až do 2 mesiacov.

(2) Pri celodennom umiestnení do uzavretého oddelenia môže mladistvý čítať dennú tlač, knihy a iné publikácie.

§ 57
Pracovná výchova

(1) U mladistvých, u ktorých sú pre to najmä vzhľadom na dĺžku trestu predpoklady, sa zabezpečuje príprava na budúce povolanie v učilišti zriadenom pri nápravnovýchovnom ústave pre mladistvých. V tomto učilišti môže mladistvý vstúpiť do učebného pomeru; pre vznik učebného pomeru nie je potrebný súhlas zákonného zástupcu mladistvého.

(2) Pri zaraďovaní mladistvých do práce, ktorí dosiaľ neprekročili 18. rok svojho veku, prihliada sa aj na zabezpečenie ich prípravy na budúce povolanie. Pracovné podmienky takýchto mladistvých vo výkone trestu sú rovnaké ako u ostatných mladistvých pracovníkov.

§ 58
Kultúrno-výchovná práca

Úlohám nápravnovýchovnej činnosti, vyplývajúcim z účelu výkonu trestu u mladistvých vykonávajúcich trest v nápravnovýchovnom ústave pre mladistvých, treba prispôsobiť aj formy a metódy kultúrno-výchovnej práce s nimi.

§ 59
Kontrola nad výkonom trestu

Kontrolu nad výkonom trestu v nápravnovýchovných ústavoch pre mladistvých vykonávajú aj krajské národné výbory; za tým účelom sú orgány nimi poverené oprávnené vstupovať do všetkých miest, kde mladiství vykonávajú trest, a zisťovať potrebné skutočnosti.

§ 60
Starostlivosť o dovŕšenie nápravy mladistvých

Národné výbory a hospodárske organizácie v spolupráci so spoločenskými organizáciami venujú osobitnú pozornosť mladistvým a vekove mladým odsúdeným prepusteným z výkonu trestu. Umožňujú im najmä dokončenie prípravy na budúce povolanie, na ktoré sa pripravovali.

Oddiel 13
Sbor nápravnej výchovy

§ 61

(1) Úlohy nápravnovýchovnej činnosti podľa tohto zákona, ako aj stráženie a správu v nápravnovýchovných ústavoch Sbor nápravnej výchovy.

(2) Sbor nápravnej výchovy je ozbrojený a podľa vojenských zásad organizovaný sbor, podriadený ministrovi vnútra. Podrobnosti o organizácii Sboru nápravnej výchovy ustanoví v súlade s jeho poslaním minister vnútra.

(3) Na zabezpečenie úspešného plnenia úloh nápravnovýchovnej činnosti ustanoví minister vnútra pre každú funkciu vykonávanú v Sbore nápravnej výchovy príslušné kvalifikačné predpoklady.

§ 62

(1) Príslušníci Sboru nápravnej výchovy majú v rozsahu svojej právomoci právne postavenie príslušníkov Sboru národnej bezpečnosti. Minister vnútra môže povolať príslušníkov Sboru nápravnej výchovy tiež na plnenie bezpečnostných úloh podľa zákona o Sbore národnej bezpečnosti.

(2) Príslušníci Sboru nápravnej výchovy podliehajú právomoci vojenských súdov a ustanoveniam o vojenských trestných činoch; ich hodnosti zodpovedajú rovnakým vojenským hodnostiam.

(3) Príslušníci Sboru nápravnej výchovy, ktorí vykonali vojenskú základnú službu, sú po dobu činnej služby v tomto sbore oslobodení od služobnej povinnosti podľa branného zákona, ktorú by inak boli povinní vykonať.

§ 63

Na služobné pomery príslušníkov Sboru nápravnej výchovy, na ich materiálne a finančné zabezpečenie, na nemocenskú starostlivosť a sociálne zabezpečenie sa použijú predpisy platné pre príslušníkov Sboru národnej bezpečnosti.

Oddiel 14
Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia

§ 64

(1) Postupne uložené doteraz celkom nevykonané tresty sa považujú z hľadiska výkonu trestu za jediný trest.

(2) Kde sa v tomto zákone hovorí o hospodárskej organizácii, rozumie sa ňou aj iná socialistická organizácia.

§ 65

Odsúdený je povinný nahradiť trovy výkonu trestu za dobu, po ktorú svojím zavinením spôsobil, že tieto trovy sa nemohli uhradiť zrážkami z jeho pracovnej odmeny (§ 29 ods.2) Rozhodnutie o tom vydá náčelník nápravnovýchovného ústavu. Dennú sadzbu pripadajúcu na tieto trovy a ďalšie podrobnosti o ich náhrade ustanoví minister vnútra po dohode s ministrom spravodlivosti.

§ 66

Na plnenie úloh stráženia v nápravnovýchovných ústavoch môže minister vnútra povolať aj príslušníkov Sboru národnej bezpečnosti a príslušníkov vojsk Ministerstva vnútra, ktorí majú pri plnení týchto úloh rovnaké práva a rovnaké povinnosti ako príslušníci Sboru nápravnej výchovy, pokiaľ minister vnútra neustanoví inak.

§ 67

Ak náčelník nápravnovýchovného ústavu zverí stráženie odsúdených členom závodnej stráže hospodárskej organizácie, majú členovia závodnej stráže, ak sú zvonka označení, pri výkone tohto stráženia práva a povinnosti v rozsahu ustanovenom ministrom vnútra.

§ 68

(1) Ustanovenia tohto zákona sa použijú aj na výkon trestov, ktoré boli právoplatne uložené pred účinnosťou tohto zákona. Zaradenie odsúdených do diferenciačných skupín vykonané pred účinnosťou tohto zákona sa považuje za zaradenie do im zodpovedajúcich nápravnovýchovných skupín podľa tohto zákona.

(2) Ustanovenia oddielu 4 tohto zákona sa primerane použijú aj na výkon disciplinárnych trestov uložených pred účinnosťou tohto zákona.

§ 69

Ustanovenia § 32 a 33 o zodpovednosti za škodu sa použijú aj na prípady, keď ku škode došlo pred účinnosťou tohto zákona, okrem ak o náhrade škody bolo už právoplatne rozhodnuté.

§ 70

Do Sboru nápravnej výchovy sa prevedú príslušníci Sboru národnej bezpečnosti zaradení do výkonu služby na úseku činnosti, ktorou je poverený Sbor nápravnej výchovy.

§ 71

(1) Tresty odňatia slobody nepresahujúce 2 roky, uložené vojakom v základnej službe sa môžu vykonať aj vo vojenských nápravných útvaroch.

(2) Predpisy o výkone trestu vykonávaného vo vojenských nápravných útvaroch vydá minister národnej obrany po dohode s ministrom vnútra, ministrom spravodlivosti a generálnym prokurátorom. Na prerušenie výkonu takého trestu, upustenie od výkonu zvyšku takého trestu a podmienečné prepustenie z výkonu takého trestu sa obdobne použijú ustanovenia oddielov 8 a 9 tohto zákona.

(3) Ak odsúdený vo vojenskom nápravnom útvare sústavne a závažným spôsobom porušuje ustanovený poriadok alebo disciplínu pri výkone trestu alebo ak spácha pri výkone trestu trestný čin, súd môže rozhodnúť, že zvyšok trestu sa vykoná v nápravnovýchovnom ústave; v takom prípade súčasne rozhodne, do ktorej nápravnovýchovnej skupiny sa odsúdený zaradí.

§ 72

Na vykonávanie nápravnovýchovnej činnosti v nápravnovýchovných ústavoch vydá minister vnútra po dohode s ministrom spravodlivosti a generálnym prokurátorom Poriadok výkonu trestu odňatia slobody v nápravnovýchovných ústavoch.

§ 73

Zrušuje sa zákon č. 40/1958 Zb. o úprave dôchodkov niektorých odsúdených osôb; dôchodky, ktoré boli podľa tohto zákona alebo predchádzajúcich obdobných predpisov upravené, alebo na ktoré nárok zanikol, prípadne výplata ktorých bola zastavená v dôsledku odsúdenia podľa predchádzajúcich predpisov, môžu národné výbory zvýšiť, prípadne priznať až do plnej zákonnej výmery. Ak ide o dôchodky zo sociálneho zabezpečenia vojakov z povolania a príslušníkov bezpečnostných zborov, pôsobnosť národných výborov uvedenú v predchádzajúcej vete vykonávajú orgány ministerstiev národnej obrany a vnútra.

§ 74

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. augustom 1965.

Novotný v. r.

Laštovička v. r.

Lenárt v. r.

1) V zmysle čl. 9 a čl. 144 ods. 2 ústavného zákona č. 143/1968 Zb. o československej federácii vykonávajú občiansku kontrolu nad výkonom trestu v rámci svojej pôsobnosti obe národné rady svojimi orgánmi.

2) Ide o splnomocnenie obsiahnuté v týchto zákonoch: zák. č. 88/1952 Zb. o materiálnom zabezpečení príslušníkov ozbrojených síl,
zák. č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov,
zák. č. 101/1964 Zb. o sociálnom zabezpečení,
Zákonník práce č. 65/1965 Zb.,
zák. č. 20/1966 Zb. o starostlivosti o zdravie ľudu,
vyhl. č. 46/1966 Zb. o opatreniach proti prenosným chorobám.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.